Pärimine

Itaalia

Käesolev teabeleht on koostatud koostöös Euroopa Liidu Notariaatide Nõukoguga.

1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?

Surma puhuks saab varaga seoses korraldusi teha üksnes testamendiga. Ühised testamendid ja pärimislepingud ei ole lubatud.

Testamendiga võib teha järgmisi korraldusi:

nimetada pärija, kellele testaator jätab kogu oma vara või osa sellest, täpsustamata seejuures konkreetset vara;

määrata annakusaaja, kellele testaator jätab ühe konkreetselt kindlaks määratud eseme või mitu konkreetselt kindlaks määratud eset.

2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?

Testamendiga tehtud korraldusi ei pea registreerima olenemata sellest, millises vormis asjaomased korraldused tehtud on.

Notariaalakti vormis koostatud avaliku testamendi viib notar testaatori surma korral testamentide registrist üle elavatevaheliste (*inter vivos*) õigustoimingute registrisse ja registreerib üleviimise kohta koostatud protokolli.

Omakäeline testament, mis on koostatud eraviisil, tuleb pärast testaatori surma esitada notarile, et notar saaks kinnitada testamendi õigusmõju, registreerides testamendi avaldamisprotokolli.

3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?

Testaatoril on seaduslik õigus kogu oma vara vabalt käsutada. Tema abikaasal, lastel ja nende alanejatel sugulastel ning vanematel (laste puudumise korral) on õigus sundosale, mis on nende jaoks reserveeritud minimaalne osa pärandvarast, kuid testament, milles ei ole sundosa saamise õigust arvesse võetud, on siiski kehtiv, tingimusel et eespool nimetatud pärijad seda ei vaidlusta. Kui testamenti ei vaidlustata või kui mis tahes vaidlustamismenetlus tunnistatakse alusetuks, jääb testament sellisena jõusse.

4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?

Testamendi puudumise korral kohaldatakse pärimise suhtes tsiviilseadustikus sätestatud seadusjärgse pärimise sätteid. Võib esineda olukordi, kus testament on küll tehtud, aga see käib üksnes pärandi osa kohta. Sellisel juhul kohalduvad ülejäänud osa suhtes seadusjärgse pärimise sätted koos testamendijärgsete korraldustega. Seadusjärgsed pärijad on abikaasa, lapsed, vanemad, vennad ja õed ning kuni kuuenda astme sugulased. Pärandiosa suurus sõltub sellest, millised eespool nimetatud isikud tegelikult olemas on. Laste olemasolu korral jäävad pärijate ringist välja nii vanemad kui ka vennad-õed ja kaugemad sugulased.

5 Milline ametiasutus on pädev:

5.1 pärimisasjades?

5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Pärand läheb pärijale üle pärandi vastuvõtmiseks tehtava avalduse alusel, annak seevastu läheb üle automaatselt, tingimusel et sellest ei loobuta. Pärandit ei saa vastu võtta osaliselt ning vastuvõtmine võib olla otsene (kui esitatakse vastavasisuline avaldus) või kaudne (kui pärija teeb toiminguid, mida saab teha ainult pärija, näiteks pärandvara hulka kuuluva eseme müük). Pärandi vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks saab avalduse teha notariaalakti vormis või selleks võib pöörduda selle pädeva kohtu kohtusekretäri poole, kelle tööpiirkonnas pärand avanes. Sama põhimõte kehtib sundosa saama õigustatud pärijate kohta, kes ei saa võtta vastu ainult sundosa või loobuda ainult sundosast. Sellised pärijad saavad siiski loobuda oma õigusest pärandi sundosale juhul, kui asjaomane osa on kahjustatud. Kui sundosa saamise õigusega pärija on pärandisaajate hulgast välja jäetud või kui talle on pärandatud osa, mis on väiksem sundosast, mille saamise õigus tal on, siis võib ta esitada sundosa sissenõudmiseks hagi.

6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras).

Seadusega ei ole erimenetlust ette nähtud.

Pärand avaneb pärandaja surma korral. Surmakuupäevast ning testamendist või kohaldatavatest õigusnormidest lähtuvalt määratakse kindlaks pärijad või annakusaajad. Need isikud on seejärel kohustatud tegema toiminguid, mis on vajalikud pärandi vastuvõtmiseks või loobumiseks ja mille alusel tehakse kindlaks, kes ja kui suures osas vara pärib.

Mitme ühisomaniku korral on igal asjaomasel isikul õigus taotleda pärandvara jagamist. Selleks võidakse sõlmida leping või võidakse pöörduda tavalise tsiviilkohtumenetluse kaudu kohtu poole, et kohus teeks otsuse pärandvara jagamise kohta.

7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?

Isikust saab annakusaaja automaatselt, kui ta annakust ei loobu. Pärimiseks tuleb pärand sõnaselgelt vastu võtta või teha toiming, mida käsitatakse kaudse avaldusena. Pärijatena nimetatud isikutest, kelle valduses on pärandvara, saavad pärijad automaatselt pärast kolme kuu möödumist pärandi avanemise kuupäevast.

Sõnaselge avalduse alusel – sõnaselge avaldus tuleb esitada kümne aasta jooksul alates pärandi avanemisest – võib pärandi vastu võtta tingimusteta või võib seda teha inventuuri alusel, et piirata vastutust lahkunu võlgade eest.

Alaealistele ja teistele õigus- ja teovõimetutele isikutele jäetud pärandi vastuvõtmiseks tuleb esitada sõnaselge avaldus ja pärandi vastuvõtmine peab toimuma inventuuri alusel.

Pärandi või annaku vastuvõtmise õigusmõju ulatub tagasi pärandi avanemise ajani.

8 Kas pärija pärib ka surnu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?

Pärijad vastutavad lahkunu kõigi võlgade eest proportsionaalselt nende vastava pärandiosa väärtusega. Annakusaajad seevastu lahkunu võlgade eest ei vastuta.

Pärandi tingimusteta vastu võtnud pärijal on piiramatu isiklik vastutus lahkunu võlgade eest ning sellest tulenevalt lasub tal asjaomane vastutus isegi juhul, kui võlgade suurus ületab päritud vara väärtuse.
Kui pärija on pärandi vastu võtnud inventuuri alusel, vastutab ta lahkunu võlgade eest üksnes päritud vara väärtuse ulatuses.
Kui pärand võetakse vastu inventuuri alusel, tuleb koostada aruanne, milles kirjeldatakse kogu pärandvara ja milles esitatakse kõik pärandvara hulka kuuluvad varad ja kohustused. Pärijal peab pärandvara käsutamisega seotud mis tahes toimingute tegemiseks olema kohtu luba ja see luba antakse üksnes juhul, kui kõnealused toimingud on kooskõlas pärandaja võlausaldajate huvidega.

9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?

Pärijad ja annakusaajad peavad esitama maksuasutustele pärimist käsitleva deklaratsiooni, mis sisaldab teavet kogu pärandvara, sealhulgas kinnisvara kohta koos asjakohaste kinnistusraamatu andmetega. Pärimist käsitleva deklaratsiooni koopia alusel tehakse registrisse kanne, s.t vara registreeritakse pärijate või annakusaajate nimele ja neist saavad uued omanikud.
Pärimise teel omandatud vara kinnistusraamatusse kandmiseks kohaldatav kord on erinev sõltuvalt sellest, kas tegemist on pärija või annakusaajaga.
Omandi üleminek annakusaajale kantakse kinnistusraamatusse selle testamendi koopia alusel, millega annak määrati. Pärija puhul tehakse kanne pärandi vastuvõtmiseks tehtud otsese avalduse alusel või kaudse avaldusena käsitatava toimingu alusel.

9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik? Kui see on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?

Pärandi hooldaja määramine ei ole kohustuslik.
Iga testamenti koostav isik võib nimetada testamenditäitja, kes vastutab vara valitsemise eest üksnes testamenditäitja ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses.
Õigusaktides on sätestatud isikud, kes vastutavad pärandi valitsemise eest juhul, kui pärijad on õigus- ja teovõimetud isikud.
Kui ükski pärijana nimetatud isik ei võta pärandit vastu, on võimalik paluda kohtul määrata pärijate puudumise korral usaldusisik, kes valitseb pärandit seni, kuni väljastatakse algne vastuvõtmisakt. Sellega lõpevad automaatselt usaldusisiku ülesanded.

9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?

Kui annakut peavad täitma pärijad, vastutavad nemad testamendi täitmise eest.
Testaator võib nimetada testamenditäitja, kes peab tagama, et testamendijärgsed korraldused saavad täidetud.
Pärandvara valitsevad isikud, kelle ülesandeks on testamenti täita, ja nad teevad seda seni, kuni asjaomased ülesanded on täielikult täidetud.

9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?

Üldjuhul on pärandi hooldajatel üksnes tavalised haldusvolitused, et nad saaksid kaitsta vara ja selle väärtust. Vara käsutamisega seotud toimingute tegemiseks või erakorraliseks valitsemiseks on vaja kohtu luba.

10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

See kohalik omavalitsusüksus, kus lahkunu sündis või elas, väljastab surmatunnistuse, väljavõtte surmade registrist ja perekonnaseisutõendi, mis sisaldavad teavet isiku surma kohta, tema isikuandmeid ja andmeid perekondlike suhete kohta.
Pärija või annakusaaja staatust ei saa tõendada riigi ametiasutuste väljastatavate dokumentidega.
Igaüks, kes soovib tõendada oma staatust pärija või annakusaajana, võib esitada notariaalakti, s.t kirjaliku tunnistuse, mille on notari juuresolekul andnud kaks tunnistajat, kes ei ole pärimisasjaga seotud. Valetunnistuse andmine on kriminaalkorras karistatav. Ametiasutused aktsepteerivad eespool nimetatud notariaalakti asemel ka asjaomase isiku koostatud avaldusi. Ka sellisel juhul kaasneb valeandmete esitamisega kriminaalvastutus.

See veebileht on osa portaalist „Teie Euroopa“.
Sooviksime teilt tagasisidet selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 22/12/2021
Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.